УДК 351.712.4

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-11\(17\)-133-144](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-11(17)-133-144)

Орлова Наталія Сергіївна доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, пр. Науки, 9А, м. Харків, 61166, тел.: (057) 702-18-37, e-mail: nsorlova78@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0785-751x>

Попова Тетяна Олегівна аспірант кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, пр. Науки, 9А, м. Харків, 61166, тел.: (057) 702-18-37, асистент кафедри внутрішньої медицини, Харківський національний університет імені Василя Назаровича Каразіна, майдан Свободи 4, м. Харків, 61022, тел.: (057) 707-55-00, e-mail: ritaell93@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9043-7238>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню концептуальних засад публічно-приватного партнерства в Україні (ППП). Даний напрямок є одним з найактуальніших в українській практиці та загалом непогано представлений в наявних наукових розвідках. Виділено різні дефініції поняття «публічно-приватного партнерства» та виокремлено наукові підходи до їх розуміння. Проаналізовано принципи і правове регулювання PPP. Визначено, що нормативно-правове регулювання PPP здійснюється через низку правових актів, які поділені на дві групи: загальні та спеціальні. Також розглянуто правове регулювання PPP у сфері охорони здоров'я. Привабливістю PPP визначено те, що таке партнерство дозволяє розв'язувати безліч економічних проблем, які постають перед публічною владою. Це стосується пошуку альтернативних джерел інвестування і покращення ефективності управління. В статті відзначено відсутність єдиного підходу стосовно сутності досліджуваної категорії. Проаналізовано актуальну законодавчу базу щодо регулювання та виявлено недоліки у вітчизняній моделі здійснення PPP. Сформульовано фактори ризику – бюрократична складова, зміни умов співпраці, політична нестабільність. Водночас узагальнені переваги участі держави та місцевого самоврядування у проєктах PPP та виокремлені основні переваги участі у таких проєктах для приватного капіталу. Вказано принципи, методи регулювання PPP, а також розкрито функції регулювання таких відносин. До

функцій ППП віднесено: цільові, координаційні, регулюючі, стимулюючі, контрольні, соціальні. Встановлено, що в сучасних умовах пандемії Covid-19 гостро стоїть проблема трансформації механізмів та розвитку нових напрямків політики охорони здоров'я. Такі виклики загрожують здоров'ю українцям, тому вимагають інноваційних рішень для розвитку та подальшого вдосконалення системи охорони здоров'я. Найкращим виходом із даної ситуації вважаємо ППП. Зроблено висновок, що існують великі перспективи розвитку співпраці влади та бізнесу саме через механізм ППП, зокрема і в сфері охорони здоров'я України.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, економіка, капітал, концесія, співпраця, держава, приватний партнер.

Orlova Nataliia Serhiivna Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Administration and Regional Economy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Nauki Ave. 9A, Kharkiv, 61166, tel.: (057) 702-18-37, e-mail: nsorlova78@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0785-751x>

Popova Tetiana Olehivna PhD student of the Department of Public Administration and Regional Economy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, 61166, Kharkiv, Nauki Ave. 9A, tel.: (057) 702-18-37, Assistant of Department of Internal Medicine, V. N. Karazin Kharkiv National University, Svobody Sq. 4, Kharkiv, 61022, tel.: (057) 707-55-00, e-mail: ritaell93@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9043-7238>

THE CONCEPTUAL PRINCIPLES OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP IN UKRAINE

Abstract. The article is devoted to the study of the conceptual principles of public-private partnership in Ukraine (PPP). This direction is one of the most relevant in Ukrainian practice and represented in the existing scientific researches quite well. Various definitions of the concept of «public-private partnership» and scientific approaches to their understanding are highlighted. The principles and legal regulation of PPP are analyzed. Its appeal is defined by the fact that such a partnership allows solving many economic problems, which appearing before the public authorities. It is determined that the normative-legal regulation of PPP is carried out through lots of legal acts, which are divided into two groups: general and special. The legal regulation of PPP in the field of health care is also considered. This applies to finding alternative sources of investment and improving management efficiency. The lack of a unified approach to the essence of the studied category is noted in the article. The current legal framework analyzed and shortcomings in the domestic model of PPP implementation identified. Risk factors are formulated -

bureaucratic component, changes in conditions of cooperation, political instability. The principles, methods of PPP regulation are indicated, and also functions of regulation of such relations are revealed. The functions of the PPP included: target, coordination, regulatory, incentive, control, social. It is established that the problem of transformation of mechanisms and development of new directions of health policy in the current conditions of the Covid-19 pandemic is acute. Such challenges threaten the health of Ukrainians and therefore require innovative solutions for the development and further improvement of the health care system. In our opinion, the best way out of this situation may be PPP. It is concluded that there are great prospects for the development of cooperation between government and business through the mechanism of PPP, in particular in the field of health care in Ukraine.

Keywords: public-private partnership, economy, capital, concession, cooperation, state, private partner.

Постановка проблеми. Одним із головних на даний момент в Україні завдань є побудова конкурентоспроможної економіки, особливо в умовах подолання наслідків пандемії Covid-19. Механізм публічно-приватного партнерства (далі по тексті – ППП) становить значні перспективи для стабілізації ситуації як в Україні, так і в усьому світі. Проте розвиток партнерських відносин держави й бізнесу наразі знаходиться на початковому етапі, оскільки досі остаточно не сформовано інститути та інституційне середовище ППП. Це пояснює необхідність у подальшому дослідженні ППП як категорії публічного управління та визначенні його ролі у розвитку суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльність суб'єктів господарювання у контексті публічно-приватного партнерства викликають науковий інтерес у багатьох закордонних і вітчизняних вчених. Теоретичні основи дослідження теорії публічно-приватного партнерства були сформовані такими зарубіжними вченими-економістами, як П. Боуф, Ф. Йоханссон, Г. Менкен та іншими. Їх дослідження становили вирішальний вплив у розвитку та формуванні теорії взаємодії влади з бізнесом.

Значний вклад у дослідження механізму ППП внесли й українські вчені. Розвитку такого партнерства приділяють увагу представники науки публічного управління. Серед таких можна виділити дисертаційні дослідження С. Сімака та С. Квітки, а також наукові роботи М. Белкіна, В. Вайсмана, Н. Діденко, І. Драган, І. Дубки, В. Круглова, М. Масика, В. Шандрика та інших.

Нормативні і правові механізми, організаційно-економічні засади функціонування ППП були предметом дослідження науковців В. Бакуменка, В. Бурегі, Л. Вітковської, В. Горника, Г. Губерної, А. Дегтяра, В. Ємельянова, Є. Романенка та ін.

Суть та вплив ППП на процеси модернізації економіки і співпраці влади з бізнесом присвячені роботи О. Андрушкевича, А. Гальчинського, І. Ганжи, Б. Данилишина, Б. Кваснюка, Л. Циганова, Л. Федулова та ін.

Не дивлячись на різносторонні підходи щодо висвітлення даної теми, у наукових студіях залишається недостатньо вивченою проблема розробки концептуальних засад ППП в Україні.

Метою статті є формування теоретичних підходів і напрямів дослідження концептуальних засад публічно-приватного партнерства в Україні.

Дослідження проводилось за допомогою історико-економічного, синергетичного, трансдисциплінарного методів аналізу. Синергетичний метод був задіяний для аналізу й визначення елементів механізму реалізації публічного приватного партнерства в Україні. За допомогою трансдисциплінарного підходу було обґрунтовано діалектичне взаємовідношення категорій, визначено місце і роль ППП в публічному управлінні.

Виклад основного матеріалу. Світова практика демонструє нам, що на сьогоднішній день держава і приватний сектор мають багато спільних соціально-економічних інтересів і тому не можуть розвиватися і працювати окремо один від одного. Одним із найефективніших інструментів цієї співпраці, що активно використовується за кордоном і нещодавно розвивається в Україні, є ППП. Зростаюча потреба у суспільних послугах і обмеженість державних ресурсів для їх задоволення викликає необхідність впровадження механізму ППП у нашій країні. Тому держава зацікавлена залучити приватні інвестиційні ресурси з метою забезпечення спільної реалізації проектів у найбільш пріоритетних галузях економіки. Ось чому приватний сектор все більше укріплює позиції як рівний партнер у вирішенні вагомих питань розвитку громад. Саме тому співробітництво між державою й бізнесом є надзвичайно важливим для України.

Аналіз вітчизняних досліджень дозволив виділити різні визначення поняття «публічно-приватного партнерства» та виокремити наукові підходи до їх трактування, але вони охарактеризовують однакові його особливості. Одним з найбільш вдалих є визначення, яке широко й точно розкриває його суть: «це довгострокове співробітництво, засноване на договорі між органами публічного управління та органами місцевого самоврядування з одного боку, а також приватними компаніями з іншого, що спрямоване на фінансування, проектування, впровадження та управління публічними об'єктами і послугами, які традиційно забезпечуються державою» [1].

Закон України «Про державно-приватне партнерство» [2] визначає це поняття як «співробітництво між державою Україна, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України «Про управління об'єктами державної власності» [3] здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, НАН України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, і відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом».

Наведемо визначення ППП, трактоване Європейською економічною комісією ООН (UNECE) – це інноваційний довгостроковий контракт, який стосується розвитку інфраструктури та надання публічних послуг за рахунок використання ресурсів, досвіду, мотивації, коштів приватного сектора у сферах, які, як правило, входять до відповідальності уряду. Також Комісією виділено три основні юридичні форми ППП – концесії, контрактні та інституційні ППП [4].

Ознаки співпраці між державою й приватним бізнесом, оснований на довгострокових і взаємовигідних відносинах, що спрямовані на задоволення певних інтересів держави, позаяк її діяльність як державного партнера спрямована на підвищення ефективності економіки та показників як у господарській, так і в управлінській діяльності.

В основі ДПП знаходиться усвідомлена необхідність тісного співробітництва держави з бізнесом, оскільки держава змушена залучати приватні інвестиції через проблеми з фінансуванням інфраструктурних проєктів.

Наразі можна констатувати, що всі дефініції ППП, в тому чи іншому випадку, звертають увагу саме на партнерство між публічними та приватними суб'єктами та вказують на довгостроковий характер угоди, поєднують низку завдань, які мають бути виконаними та є предметом угоди, розподіляють відповідальність, ризики і, відповідно, нагороди (результати від діяльності) поміж учасників.

Основні принципи здійснення ППП знайшли своє відображення у вищезгаданому Законі України, до яких належать:

- рівність як державних, так і приватних інвесторів перед законом;
- законодавча заборона дискримінації прав;
- погодження інтересів для досягнення взаємної вигоди;
- забезпечення найвищої ефективності діяльності;
- забезпечення справедливого розподілу можливих ризиків між партнерами та законодавча регламентація залучення приватного інвестора в проєкт на конкурсних засадах.

Необхідно відзначити, що принципам публічно-приватного партнерства приділялась значна увага в сучасній українській науці. Можна виділити такі головні принципи взаємодії державних та комерційних партнерів, які мають стати орієнтирами для досягнення соціальних та економічних цілей, використовуючи механізми ППП:

1) принцип соціальної відповідальності. Згідно нього, партнерство в реалізації соціально-економічних проєктів та програм має сенс лише в тому випадку, коли при ньому досягається більш високий соціальний вплив. Цей принцип безпосередньо корелює з конституційним принципом потреби у будівництві соціально-орієнтованої держави;

2) принцип партнерства. Цей принцип ґрунтується на необхідності

використання управлінського та інтелектуального потенціалу приватного сектору для забезпечення реалізації соціально-економічних проєктів та програм. Відповідно до цього принципу, взаємодія у формі ППП має сенс, якщо ефект від реалізації проєкту досягається використанням потенціалу приватного партнера;

3) принцип чіткого визначення цілей, який зосереджений на збільшенні впливу позитивних факторів та мінімізації впливу негативних факторів. У середньостроковій та довгостроковій перспективі слід визначити чіткі цілі розвитку, від досягнення яких буде залежати подальший розвиток держави. Використовуючи цей принцип, ППП може прийматися раціональним лише в тому випадку, коли таке співробітництво зможе допомогти скоротити час, необхідний для досягнення цілей соціально та економічного розвитку в окремих сферах;

4) принцип системності дій. Згідно цього принципу територіальну одиницю, в якій реалізується проєкт ППП, слід розглядати як складну політичну та економічну систему всередині країни, яка наділена особистою структурою, функціями та особливими елементами [5].

Важливою особливістю ППП, що виділяє його від інших форм взаємовідносин держави та бізнесу, є те, що воно функціонує в умовах змішаної економіки на основі взаємодії державної, комунальної та приватної власності, що формує специфіку відносин привласнення. Подібне партнерство забезпечує вибір найефективніших способів використання державної, комунальної й приватної власності, позаяк відбувається їх конвергенція. Це створює комбіновану форму власності, яка пропонує ефект синергії та участь бізнесу на всіх етапах реалізації проєкту.

Головними перевагами участі держави і органів місцевого самоврядування у проєктах ППП є:

- зменшення витрат, що мають зв'язок з наданням суспільно необхідних послуг державою;
- активізація інвестиційної діяльності, а також прискорення темпів реалізації великих та капіталомістких інвестиційних проєктів, які країна навряд чи реалізує самостійно найближчим часом;
- сприяння ефективному управлінню державним та комунальним майном;
- економія державних коштів;
- можливість використовувати професіоналізм та досвід приватного партнера за умов збереження державної або комунальної власності й контролю над активами;
- сприяння розвитку інноваційних форм фінансування проєктів;
- підвищення ефективності державної (комунальної) інфраструктури;
- оптимізація розподілу ризиків;
- сприяння підприємництву та впровадження передової практики

публічного управління;

- забезпечення партнерського діалогу між урядом та бізнесом.

Основні переваги участі у проєктах публічно-приватного партнерства щодо приватного капіталу такі:

- залучення бюджетних ресурсів до реалізації проєкту;
- можливість отримання доступу до раніше закритих секторів економіки (житлово-комунальні послуги, транспортна інфраструктура тощо);
- розширення перспектив отримання кредитів на проєкт від вітчизняних та зарубіжних фінансових установ у рамках державних гарантій;
- участь у проєктах значно полегшує співпрацю з органами влади у отриманні ліцензій та інших дозволів;
- підвищення статусу проєкту шляхом залучення держави чи органів місцевого самоврядування;
- забезпечення позитивного іміджу приватного партнера.

Однак слід пам'ятати, що обидві сторони ППП можуть користуватися переліченими перевагами, лише якщо відносини між публічними органами та компаніями розроблені на основі взаємної відповідальності з метою узгодження їх інтересів задля покращення гарантій соціальних стандартів, рівня і якості послуг.

Можна узагальнити, що серед основних переваг ППП – можливість використання державних активів, побудова яких зробила би проєкт економічно не вигідним, і отримання державних гарантій або інших платежів, які забезпечують стабільний дохід. Це дозволяє проєкту залучити стороннє фінансування і отримати підтримку держави.

Проте існують і недоліки в ППП, які пов'язані з ризиками. Серед них – бюрократична складова, зміни умов співпраці, політична нестабільність. Фактори ризику, які мають сильний та незалежний вплив, такі як затримка затвердження урядом державного кредиту і недосконалість правова та регуляторна системи. Існують ще такі фактори ризику, які є вкрай вразливими і легко піддаються впливу – ризики завершення співпраці, недостатній дохід, зміна умов виплат.

Серед багатьох недоліків вітчизняної моделі здійснення ППП можна відмітити ще й наявність законодавчого регулювання, законодавчих норм, остаточно не розтлумачених, що несе потенційний ризик їх неправильного застосування. У якості прикладу можна зазначити ч. 5 ст. 36 Закону «Про концесію», в якій визначено, що «концесіонер може бути наділений спеціальними чи ексклюзивними правами, що пов'язані з реалізацією проєкту, який здійснюється на умовах концесії». Проте з аналізу змісту даного Закону лишається незрозумілим, які ж права концесіонера можуть бути віднесені до «спеціальних» та які саме до «ексклюзивних».

Можна вказати ще на один недолік у чинному законодавстві щодо концесійних правовідносин як основної форми здійснення ППП. Справа в

тому, що оцінка впливу на довкілля відбувається після ухвалення концесійного договору. Тобто, у ч. 2 ст. 4 аналізованого закону зазначено, що «оцінку впливу на довкілля для провадження планової діяльності, передбаченої пропозицією про здійснення ППП у формі концесії, концесіонер здійснює після підписання концесійного договору, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Тож, якщо уповноважений державою орган, спираючись на оцінку впливу на довкілля, надасть висновок про неприпустимість проведення запланованої діяльності, то всі наступні дії концесіонера, які стосуються реалізації проєкту ППП фактично заблокуються, навіть попри існування концесійного договору, укладеного за законною процедурою.

Загалом регулювання відносин ППП представляє систему визначених заходів законодавчого, стимулюючого, виконавчого та контрольного характеру, що реалізуються з метою створення та гарантування нормальних умов функціонування ППП та вирішення економічних та соціальних проблем. Разом з тим, варто зазначити, що регулювання ППП в умовах трансформації здійснюється шляхом реалізації набагато ширшого кола функцій через необхідність проведення реформ, подолання економічних та соціальних проблем, створення ринкових інституцій, ринкового середовища. В нашій країні перелік функцій регулювання відносин ППП на кожному з етапів розвитку ринкової економіки закріплений у державних документах і конкретизується відповідно до характеру розвитку певних соціальних та економічних процесів [6, с. 5]. До зазначених функцій можемо віднести: цільові, координаційні, регулюючі, стимулюючі, контрольні, соціальні.

Регулювання відносин ППП може бути в активній чи пасивній формі. Активна форма втручання може бути реалізована через активізацію діяльності усіх, хто залучений до публічно-приватного партнерства у напрямку його розвитку й реалізації всіх властивих йому функцій. Пасивна форма втручання ґрунтується на створенні умов для реалізації ППП та контролі за дотриманням чинного законодавства. Водночас правові методи регулювання мають перевагу. Найважливішими видами регулювання відносин ППП є державне регулювання відносин та саморегулювання.

Маємо відзначити, що існують різні підходи у світовій практиці щодо регулювання взаємодії між державою й приватним сектором у партнерстві. У нашій країні ініціативу взаємодії найчастіше виявляє держава. Тобто, шляхом прийняття різних документів держава визначає вектор розвитку різних галузей економіки та запрошує компанії брати участь у проєктах, які не можуть бути реалізовані силами самої держави.

Нормативно-правове регулювання ППП здійснюється через низку правових актів, які поділені умовно на групи: загальні; спеціальні та систематизовані у таблиці 1.

Так, загальними законодавчими актами виступають Конституція України, Цивільний та Господарський кодекси України. Таким чином, усі перелічені у

табл.1 основні нормативно-правові акти загальної групи не містять жодних конкретних положень щодо регулювання ППП. До спеціальної групи відноситься численна кількість законів та підзаконних актів у сфері ППП. Для більш детального регулювання та з метою оперативного вирішення окремих питань розвитку ППП закони підкріплюються розпорядженнями і указами Президента України, постановами та розпорядженнями Кабміну, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та самоврядування, положеннями, наказами центральних органів виконавчої влади.

Таблиця 1.

Нормативно-правове забезпечення ППП

п/п	Назва Закону України	Сутність
1	Загальна група: «Про управління об'єктами державної власності» [7]	Регулювання загальних питань, що стосуються відносин між органами публічної влади та компаніями
2	«Про оренду державного та комунального майна» [8]	
3	«Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» [9]	
4	«Про режим іноземного інвестування» [10]	
5	Спеціальна група: «Про державно-приватне партнерство» [11]	Визначення організаційно-правових засади взаємодії державних партнерів з приватними партнерами та основні принципи державно-приватного партнерства на договірній основі.
6	«Про концесію» [12]	Визначення правових, фінансових, організаційних засад реалізації проектів, які здійснюються на умовах концесії, з метою модернізації інфраструктури та підвищення якості суспільно значущих послуг.
7	«Про внесення змін до деяких законів України з метою стимулювання концесійної діяльності» [13]	Перелік змін до законів України задля покращення концесійної діяльності.
8	«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гарантування прав концесіонерів» [14]	Доповнення нового змісту до законодавчих актів України, що стосуються гарантування прав концесіонерів.

Джерело: розроблено авторами

Галузеву групу представляють закони і підзаконні акти, які визначають основи взаємодії держави і приватних партнерів у рамках ППП в окремих галузях: паливно-енергетичному комплексі, комунальному господарстві, будівництві та експлуатації автомобільних доріг, охороні здоров'я, культурі тощо. Наприклад, що до галузевої групи законодавства, яка регулює специфіку реалізації проєктів ППП в сфері охорони здоров'я відносяться: «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [15], та Закони України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ», «Про донорство крові та її компонентів», «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людині», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про психіатричну допомогу», «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», «Про лікарські засоби», «Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз» та ін.

Хоча Україна не є яскравим прикладом успішної реалізації проєктів публічно-приватного партнерства, однак широкий спектр активів, які держава планує передати ППП, зокрема в концесію, в поєднанні з вдосконаленням законодавчим регулюванням і привабливою потенційною маржинальністю ринку посприяє зростанню зацікавленості приватних інвесторів у реалізації проєктів з державою.

Однак, якщо зарубіжний досвід реалізації проєктів ППП розвіює будь-яку невизначеність щодо ефективності цього правового механізму, аналіз вітчизняного ринку публічно-приватного партнерства не виправдовує найоптимістичніших очікувань. Приватні партнери не квапляться вкладати власні кошти у вітчизняну економіку за допомогою механізмів ППП, а вітчизняний ринок публічно-приватного партнерства розвивається загалом дуже повільно.

Висновки. Підсумовуючи зазначене, можна зробити наступні висновки. Дискурс навколо публічно-приватного партнерства наразі є досить активним як в Україні, так і в світі. Поняття партнерства держави і бізнесу тлумачиться різнобічно і не охоплюється одним єдиним визначенням. Соціальні та економічні потреби країни можуть бути ефективно задоволені шляхом поєднання ресурсів публічного й приватного секторів шляхом ППП. В сучасних умовах децентралізації потрібні структурні зміни та більш тісна співпраця між владою, приватним сектором та інституціями громадянського суспільства. Виявлені недоліки законодавства обумовлюють необхідність удосконалення правової бази України у сфері ППП.

Література:

1. ДПП як механізм реалізації нової регіональної політики: можливості застосування та практичні аспекти підготовки і впровадження інвестиційних проєктів. Група радників з впровадження державної регіональної політики в Україні Програми «U-LEAD з Європою».

URL: https://rdpa.regionet.org.ua/images/129/PPP_report_U-LEAD_30_10_2017.pdf (дата звернення: 05.10.2021).

2. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 05.10.2021).

3. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text> (дата звернення: 05.11.2021).

4. Introduction to PPPs: Can public-private partnerships improve infrastructure and deliver better public services? UNECE, 2012. 42 p. URL: <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/images/ICoE/Introductionppp.pdf> (Access date: 06.10.2021).

5. Єгоричева С. Б., Лахижа М. І. Публічно-приватне партнерство в посткомуністичних країнах: монографія. Київ: ІПК ДСЗУ, 2020. 304 с.

6. Хвесик М. А. Публічно-приватне партнерство в забезпеченні сталого просторового розвитку // Економіка України, 2020. № 1. С. 3-23.

7. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21.09.2006 № 185-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text> (дата звернення 06.10.2021).

8. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#Text> (дата звернення 06.10.2021).

9. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності: Закон України від 03.03.1998 № 147/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/147/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 06.10.2021).

10. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 № 93/96-ВР <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 06.10.2021).

11. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 05.10.2021).

12. Про концесію: Закон України від 03.10.2019 № 155-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text> (дата звернення 06.10.21).

13. Про внесення змін до деяких законів України з метою стимулювання концесійної діяльності: Закон України від 03.02.2004 № 1414-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-15#Text> (дата звернення 06.10.2021).

14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гарантування прав концесіонерів: Закон України від 23.12.2010 № 2880-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2880-17#Text> (дата звернення 06.10.2021).

15. Основи законодавства України про охорону здоров'я Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення 06.10.2021).

References:

1. DPP yak mekhanizm realizatsii novoi rehionalnoi polityky: mozhlyvosti zastosuvannya ta praktychni aspekty pidhotovky i vprovadzhennia investytsiinykh proektiv. Hrupa radnykiv z vprovadzhennia derzhavnoi rehionalnoi polityky v Ukraini Prohramy «U-LEAD z Yevropoiu» [PPP as a mechanism for implementing a new regional policy: application possibilities and practical aspects of preparation and implementation of investment projects. Group of advisers on the implementation of state regional policy in Ukraine of the U-LEAD with Europe Program]. (n.d.). Retrieved from https://rdpa.regionet.org.ua/images/129/PPP_report_U-LEAD_30_10_2017.pdf [in Ukrainian].

2. Zakon Ukrainy Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo: 01.07.2010, № 2404-VI [The Law of Ukraine On public-private partnership from 01.07.2010 № 2404-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> [in Ukrainian].

3. Zakon Ukrainy Pro upravlinnja ob'ektamy derzhavnoji vlasnosti: 21.09.2006, № 185-V [The Law of Ukraine On the management of state property, from 21.09.2006, №185-V]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text> [in Ukrainian].

4. Introduction to PPPs: Can public-private partnerships improve infrastructure and deliver better public services? UNECE. (2012). Retrieved from <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/images/ICoE/Introductionppp.pdf> [in English].
5. Jekhorycheva, S. B. & Lakhyzha. M. I. (2020). *Publichno-pryvatne partnerstvo v postkomunistychnykh krajinakh. [Public-private partnership in post-communist countries]*. Kyiv: IPK DSZU [in Ukrainian].
6. Khvesyk, M. A. (2020). Publichno-pryvatne partnerstvo v zabezpechenni stalogho prostorovogho rozvytku [Public-private partnership in ensuring sustainable spatial development]. *Ekonomika Ukrainy - Economy of Ukraine*, 1, p. 3-23 [in Ukrainian].
7. Zakon Ukrainy Pro upravlinnja ob'ektamy derzhavnoji vlasnosti: 21.09.2006, № 185-V [Law of Ukraine About management of objects of state property from 21.09.2006, № 185-V]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text> [in Ukrainian].
8. Zakon Ukrainy Pro orendu derzhavnogho ta komunalnogho majna: 03.10.2019, № 157-IX [Law of Ukraine On the lease of state and communal property from 03.10.2019, № 157-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20> [in Ukrainian].
9. Zakon Ukrainy Pro peredachu ob'ektiv prava derzhavnoji ta komunalnoji vlasnosti: 03.03.1998, № 147/98-BP [Law of Ukraine About transfer of objects of the right of the state and municipal property 03.03.1998, № 147/98-BP]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/147/98-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
10. Zakon Ukrainy Pro rezhyh inozemnogho investuvannja: 19.03.1996 № 93/96-VR [Law of Ukraine About the foreign investment regime from 19.03.1996, №93/96-VR. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
11. Zakon Ukrainy Pro derzhavno-pryvatne partnerstvo: 01.07.2010, № 2404-VI [The Law of Ukraine On public-private partnership from 01.07.2010 № 2404-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> [in Ukrainian].
12. Zakon Ukrainy Pro koncesiju: 03.10.2019 № 155-IX [Law of Ukraine About the concession from 03.10.2019, №155-IX]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>[in Ukrainian].
13. Zakon Ukrainy Pro vnesennja zmin do dejakykh zakoniv Ukrainy z metuju stymuljuvannja koncesijnoji dijalnosti: 03.02.2004 № 1414-IV [Law of Ukraine On amendments to some laws of Ukraine in order to stimulate concession activities from 03.02.2004, № 1414-IV]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-15#Text>[in Ukrainian].
14. Zakon Ukrainy Pro vnesennja zmin do dejakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shhodo gharantuvannja prav koncesioneriv: 23.12.2010, № 2880-VI [Law of Ukraine On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine Concerning Guaranteeing the Rights of Concessionaires from 23.12.2010, № 2880-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2880-17#Text> [in Ukrainian].
15. Zakon Ukrainy Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorov'ja: 19.11.1992 №2801-XII [Law of Ukraine Fundamentals of Ukrainian legislation on health care from 11.1992, №2801-XII]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> [in Ukrainian].